

הארחת השבת

פרשת פנחס תשפ"א

גליון: 66

א לעכטיגער שבת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

פוחם של צדיקים

פניני הפרשה

כולם בשלמותם ובמלאותם, וזהו בעצמו בחינת מספר בני ישראל, שהם ששים ריבוא בשלמות ולא נפקד מהם איש - כי שמו מעיד עליהם שכולם מושרשים וכוללים באותיות התורה שנצטרפו כולם לטוב על ידי פנחס בכוח משה.

בפרישתינו אנו לומדים מגודל כוחם של צדיקים, בהמשכת חיים מעל הבורא, ולהיות לעזר לעם ישראל להתגבר על היצר מחוד, ולהתקרבות לה' מאידך.

בתחילת הפרשה אנו מוצאים את סיפורו של פנחס שהשיב את חמתו מעל בני ישראל.

וכך ממשיך זאת המדרש (מד"ר במדבר כ' כ"ד): משל למלך שהיה עובר וסיעה של נערים עומדים - וקולל אחד מהן את המלך. נתמלא המלך עליהם חימה, בא תושב אחד שהיה ביניהם ונתן משטר [עונש - מכה] אחד לאותו שקילל את המלך, מיד שכחה חמתו של מלך.

והנמשל אומר המדרש: כך מי גרם להקב"ה שתשוב חמתו ולא נתלכו כל ישראל? הרי אומר זה פנחס, לקיים מה שנאמר (משלי טז טז): חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה.

נצטרפו לטובה ע"י פנחס בכוחו של משה

בהמשך הפרשה, לאחר המגפה - ציווה הקב"ה למשה ואלעזר הכהן 'שאו את ראש כל עדת בני ישראל' - שימנו את בני ישראל.

בתחילת מספרם כתוב בתורה: 'בני ראובן חנוך משפחת החנוכי, לפלוא משפחת הפלואי' - וכן כלל שבטי ישראל שהוסיפו אות: ה"א בתחילתן ואות: י"ד בסופן, ובדברי רש"י על כך: לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם, לומר: מעיד אני שמי עליהם שהם בני אבותיהם, וזה הוא שמפורש על ידי דוד 'שבטי י"ה עדות לישראל', השם הזה י"ה - מעיד עליהם.

בליקוטי הלכות (הודאה ה"ב) מחבר את מעשה פנחס, ולאחמ"כ ציווי מספרים של בני ישראל - כששם ה' בשמם - בגודל כוחם של צדיקים, והשפעתם לבני ישראל: 'כי באהבתו ובחמלתו הוא שולח לנו בכל דור צדיקים אמתיים כאלו שיש כוח בקדושתם להגביר ההבלים וקדושה שנושעין מכיסופים טובים - על ההבלים דסטרא אחרא שנעשה מכיסופים להיפך. ועיקר המלחמה הזאת זהה פנחס בכוחו של משה ללחום מלחמה זאת כנגד עצת בלעם הרשע, עד שזכה בקדושתו להגביר ההבלים הקדושה ולצרף אותיות התורה לטוב'.

ובהמשך ממשיך להסביר, בכוחו של פנחס, שזה נמשך על ידי שצירף האותיות לטוב - וכמובא בזהר על הפסוק: 'ויקח רמח בידו', שראה את האות: מ"ם שהייתה משוטטת ורוצה להצטרף אל אותיות: ו' ת' - וכן יהיה שם: 'מות' ח"ו. ופנחס בכוחו לקח את מ"ם וצירף אותה לאותיות שמו 'פנחס' שגימטרייה: ר"ח, ועל ידי זה נעשה ר'מ"ח, ובהו התגבר כנגדם.

ולכן, מסביר רבי נתן; נסמך לזה מספר בני ישראל - והוסיף לכל אחד משראל: ה"א וי"ד ששמו, כי הצדיק בגודל קדושתו בקדושת הברית ממשך מקדושה על כלל ישראל, בבחינת ועמך כלם צדיקים. כי בכל אחד משראל יש בחינת קדושת הברית על ידי שנימוך כמובא בדברי רבינו, וגם על פי רוב נמצאים עוד כמה נקודות טובות של קדושה אצל כל אחד משראל, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל על הפסוק 'סוגו בשושנים'. ועיקר הכוח להתגבר כנגד מה שצריך להתגבר ממשכים בכוח הצדיקים הקדושים.

וממשיך מוהר"ת וכותב: 'וזה בחינת מה שציווה למנותם אז, כי ששים ריבוא נפשות ישראל הם כנגד ששים ריבוא אותיות התורה, ועל כן אחר מעשה פנחס שקידש השם בשושים, ציווה למנותם, להורות שהתגבר צדקת הצדיקים שבדור - בכוח משה רבנו עד שנצטרפו כל ששים רבוא אותיות התורה לטוב והם

סולם חזק ויציב

הבה ונתבונן בכוחם של צדיקים; האדם אשר צריך להעלות חפצים על גג ביתו, הדרך להעלותם אינו ע"י טיפוס וכיוצא בהן, אלא הוא מביא סולם, ודרכו מעלה את חפציו אל הגג.

כאותו דבר, כשנצרך להגביה ולהעלות מעמקי הבור דברים הנצרכים לו, הוא מוריד סולם לעומקו של בור - ודרך סולם זה מעלה את מה שלבו חפץ. אך גם זאת מובן וברור - ככל שהבור עמוק יותר - כן צריכים שהסולם יהא חזק ואמין ביותר להצליח במשימתו.

כן הוא הדבר, הדבר אומר מוהר"ת (ניקין ה' כה): זהו עבודתו של הצדיק ברוחניות. 'שהנפשות הנפולות נפלו וירדו מאד מאד בבחינת 'ותרד פלאים' בפרט עכשיו בסוף הגלות המר הזה שהצר עומד ומסית למה שמסית, בכמה וכמה תאוות בהתגברות עצום - ע"כ צריך העוסק בתיקונם והמשתדל בהצלחתם להעמיד בחינת סולם בריא וחזק מאד שלא יפול הנופל ממנו.

וע"כ 'סולם' בגימטרייה 'סיני' כמובא. כי כל עלייתו הוא ע"י התורה שניתנה בסיני, כי בשביל זה ניתנה התורה בהר סיני שהוא הר השפל והנמוך כמו שאמרו חכמינו - להורות שהצדיק שהוא בחינת סיני שהוא בחינת שפלות - ע"י שהוא משפיל ומוריד את עצמו בתכלית השפלות ומגלגל עצמו בכל מיני רפש וטיט בשביל להעלות את הנפשות הנפולות מעמקי תהום רבה, לחזקם בכל מיני התחזקות, ולהושיבם בכל מיני מטעמים הממשיכים את הנפש עד שיישארו על עמדם בקדושה לנצח'.

מחברים בין שמים לארץ

אכן כן גדול הוא כוחם של צדיקים - בתורתם ובעצתם אפשר להתעלות לשמי רום. הם אשר ממשכים קדושה בעולם. בזכותם התקיים: 'ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי', מקנאים הם על ריח הקדושה. אך יחד עם זאת - הם ממשכים תקוה לכל אחד ואחד. גם לחלושי הכוח, לכל אחד ואחד באשר הוא לבל יישאר בבור אשר כרה ונפל לשם.

הם מעמידים סולם להעלות דברים כלפי מעלה, להתרומם ולהתעלות, מצביים סולם לתוך עמקי הבור, להעלות משם אלו שנפלו לשם וקשה להם לצאת לברם.

וכדברי המדרש (מד"ר שה"ש ה' א): צדיקים מורידים ומגלים את השכינה לתוך העולם.

וכבר מובא בדברי רבינו (ליק"מ נ"ח): שהצדיק לוחם תמיד מלחמות - כנגד קליפת עמלק שהוא פגם הברית. ומאידך הוא ממניע את כל אלו הרודפים אחר חלושי הכוח שבישראל ומחזק אותם, מנכים אותם לעבודת הש"ת, וממשיך אותם לבחינת תיקון הברית. ובליקוטי מוהר"ן (ח"ב ז):

הצדיק מאחד את העולם העליון עם העולם התחתון וכל אשר בהם, וכך יכולה האלוקות להתגלות לכל סוגי האנשים קטנים כגדולים, וכמובא בזהר (ח"ג רנז) שהצדיק מחבר בין שמים לארץ.

בכל דוגה ובכל מצב - מאירים לנו הצדיקים, בכוחם זוכים לקדושה, ובתקוותם אנו לא מועדים - קמים ומתעוררים, נתחבר להם ולזיו תורתם.

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו"

ע"פ המובא (ליקוט מוהר"ן ח'): "כשאדם בא לכלל כעס, לא יפעל בכעסו שום אכזריות, ואדרבה ימתיק הכעס ברחמנות, בבחינת: ברוגז רחם תזכור, ועי"ז נעשה עטרה לענווים" (יעו"ש). וזהו אפ"ל, בדיקו של קרא: 'פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן' - מידת החסד והרחמים של אהרן. המתיק את הכעס - 'השיב את חמתו' - המתקת הכעס בחסד וברחמים. ובהמשך: 'הנני נותן לו את בריתי שלום' - דהא שלום נמשך ממידת הענווה, כפי הענווה כן הוא השלום (ועיין בליקוטי מוהר"ן ח"ד). וכן הוא במדרש (שהש"ר ב' טז): 'אליהו לא הטרח לשום בריה' - דזהו גם מראה על מידת הענווה. וזהו, ע"י המתקת הכעס - זוכים לענווה - כמובא בתורה זו.

"ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי" (כ"ה י"א): אפ"ל; 'אליהו הנביא' בגימטריה: 'מאה ועשרים' כמנין ימי שנות האדם, והא אליהו הנביא המשך חיים כשהסיר חרון אף ה'. ופנחס הוא אליהו.

"ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי" (כ"ה י"א): ראשי תיבות של: 'ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי הם ארבעים ושנים (עם הכולל). ואפ"ל בהקדם ע"פ המובא: 'ארבעים ושנים אזכרות בתפילין של יד ושל ראש'. (רמב"ם הל' תפילין. הקדמת ת"ז). והא תפילין מכריע את בני ישראל לכף זכות, וכמובא (ש"ע א"ח ל"ז): 'זכתב הרא"ש אם זהיר בתפילין כף זכות מכרעתו. ואם פשע בהם כף חובה מכרעתו. שאין לך גדול במצות עשה יותר מתפילין' - וזהו הנרמז כאן בפסוק: 'ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי' - שתפילין מכריעו לכף זכות.

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כ"ה י"א): הכתוב מדגיש 'בתוכם' - שעבודת הצדיק הוא בתוך כלל ישראל, עימם יחד להעלותם אפילו כשהם רחוקים, וכמובא בליקוטי מוהר"ן (י"ג): שהצדיקים הגדולים במעלה, מעלים אפילו את הנפשות הפגומות מאד בבחינת עיבור ומחדשם לטובה.

"הנני נותן לו את בריתי שלום" (כ"ה י"ב): 'בריתי' - בריתו של הקב"ה כביכול, וכמובא בתיקוני זוהר (ת' כ"ב ובהקדמה י"א): 'שמאן דמשקר בברית מילה, הוא משקר בחבותא דמלכא דאיהו רשים ביה'. וכן מובא באריכות בדברי הזוהר (ח"א סט. ועוד) שזה פגם בשכינה בעצמה. ומידה טובה מרובה; שבכוח שמירת הברית ממשכים את השפע מהקב"ה בעצמו כביכול, וכמובא בדבריהם (קידושין ל"ט:): 'כל מהא דבר ערוה לידו וניצל הימנו עושין לו נס', וכן הוא בזהר (ח"ג קט"ו. י"ג): 'שהנני בריית השכינה מדוונת לו'. ובליק"מ (ל"א): 'שכל הנהגות הגלגלים, וכל הנהגת העולם וכל הברכות והשפעות והשפעות הכל תלוי בשמירת הברית. שבכוח הקדושה מתחברים 'לבריתי' - להקב"ה בעצמו כביכול - ובהנהגה מעל דרך הטבע.

"הנני נותן לו את בריתי שלום" (כ"ה י"ב): ע"י שמירת הברית - ממשכים שלום, וכמובא בזהר (ח"ג ר"ג): הנוטר ברית, השכינה כביכול אוזנת בו, ושומרת אותו ומקדמת לו שלום. ויעו"ש בליק"מ (תורה כ"ג): 'שע"י תיקון הברית זוכין להדרת פנים ולשלום'.

"הנני נותן לו את בריתי שלום" (כ"ה י"ב): 'בריתי שלום' - רמז 'אליהו הנביא שישכין שלום' בעולם, (והא פנחס הוא

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זצ"ע

"ולא כיליתי את בני ישראל" (במדבר כ"ה י"א)

עבור פעלתי, ועבור עצמי לא!

ישב פעם רבינו עם אנשיו ולפתע אמר: "האדם שוטה כל-כך, אפילו כשמלאך המוות הולך מאחורי כתפיו הוא אווז עדיין בשטיוותיו והבליז". השומעים תמהו ולא הבינו למי רומזים הדברים. אך כשכולם קמו ללכת, נשאר רבי חיים שרה"ס לשבת. שאלו רבינו: "למה אתה יושב?" ולא ענה כי היה נבהל ונרעש. וכשרבינו קם והלך לחדרו, הלך אחריו רבי חיים שרה"ס, ככה ואמר: "רבי אני יודע שהתכוונתם אלי, לכן אני מבקש לעורר רחמים שאשאר בחיים". אמר לו רבינו: אמת שעליך התכוונתי, אני נוסע כעת למעזיבזו להשתטח על ציון זקני הבעל שם טוב זצ"ל לעורר רחמים על בני החולה, תיסע יחד עמי ואתפלל גם עליך". והם נסעו יחדיו, בהגיעם; שעה רבינו בציון זמן ממושך. בחזרתו מהציון, אמר לרבי חיים: "עבורך פעלתי, ועבור עצמי לא. אינך צריך אפילו להתפלל, אבל כיון שאתה פה תלך גם אתה". והודיעו כמה שנים פעל ועבורו שיחיה. בדרך חזרו התבטא רבינו ואמר: "כעת נפטר בני", וכך היה, שהגיע השמועה על פטירת בנו.

שרף ביתו ורכושו – אך הנפשות ניצלו!

היה זה פעם כשהחסיד רבי טוביה קריימר מהעיר טראוויצא - ישב לפני רבינו, ושוחח עמו שבוודאי מוטב לו לאדם להיות עני, מאשר למות ח"ו, ואף שהעני חשוב כמת, כדברי חז"ל (נדרים ט"ד). ושוב התבטא רבינו באמרו: מוטב לקחת את המעות מהאדם מאשר לקחת את האדם מהמעות. כי הרי המחובר לחיים יש תקווה שהקדוש ברוך הוא ירחם עליו וישיבהו למעמדו. כמובן שרבי טוביה הנחן והסכים לדברי הרבי. ורבינו הוסיף שוב באמרו: 'אפילו נחמן נתן [עשיר מאומאן שעסקיו בעיר פטרבורג] היה מעדיף להיות עני, מלהיות מונח תחת צרור עפר. פנה רבי טוביה לשוב לעירו, ובדרך שמע שנשרף ביתו ורכושו, והנפשות ניצלו. ובד בבד גם שמע שנחמן נתן נסע מפטרבורג היה בדרך עם שק מלא זהובים ולפתע חש שלא בטוב, התמוטט ומת בדרך, ומפני כבוד המת אולצו לקברו על אם הדרך. ואז ראה רבי טוביה את עיניו הצופיות ורוח קדשו של רבינו!

מזכרונותיו של החסיד רבי משה בורשטיין!

וכך סיפר החסיד רבי משה בורשטיין; היה זה לאחר שנשבינו בשבי הידני יחד עם תושבי עיר העתיקה בירושלים ע"י החיילים היודנים, וביום הראשון של השבוע בל"ח אייר תש"ח התחיל אחד מהנשבים להניח תפילין, כמובן שזה עורר את חשדם של חיילי הלגיון ודרשו הסבר שזה לא מיועד לפגוע בהם. לאחר דו שיח ארוך הם שוכנעו בכך, והתירו להם להניח תפילין ללא הפרעה. ובאותו יום ראשון שוחררו קבוצת ילדים שגם נשבו בשבי, וביניהם הילד הפעוט יוסף קדיש שפירא – בנו של החסיד הנודע רבי שמואל שפירא זצ"ל. וכשהיו בני החבורה בשבי שואלים את רבי משה בדאגה: 'מה יהיה? היה מחייך ומשיב בביטחון 'נישט קיין דאגען', 'לא דאוגו'. לאחר שנים, כשנשאל את רבי משה אם דאג ופחד בשבי? השיב: ידעתי שיהיה בסדר, שה' יעזור, ומה היה לי דאוגו?!

"לפני ה'" (במדבר כ"ז ה)

לא הרגיש ולא חש!

היה זה בעת גזירת הקנטוניסטים כשהיו חוטפים ילדי ישראל לצבא הרוסי, וחיפשו מבית לבית ילדים קטנים לקחת אותם לחיל, ביקש אב אחד מרבי נפתלי מאומאן – תלמידו של רבינו להחביאו בביתו, בהנחה שלא יחפשו ילד בבית אדם זקן ונכבד. יום אחד עמד רבי נפתלי בתפילה, והילד יצא לשחק בחוץ, גילוהו חיילים, וביקשו לחטפו לחיל הצאר. כשראו זאת השכנים הרימו קול זעקה גדולה, וביני לביני – שמעו זאת הורי הנער והשכנים – ובתוך ההמולה - הצליחו ברגע אחרון להציל את הנער מידי חוטפיהם. כשפסיעו רבי נפתלי את תפילתו בא אבי הילד להתנצל על הרעש והצעקות שהפריעו לו – אך הצטדקו שזה היה ממש בגדר פיקוח נפש. אולם לתדהמתם - רבי נפתלי, לא הבין מה רוצים, הוא לא שמע מאומה מקול הרעש הגדול...

להשתתף בצער ירושלים!

לְיָדֵים יָקָרִים ! מְצַאִים אֲנִי בְיָמֵים שְׁאֲנוּ מְצַטְעָרִים וּמְתַאֲבָלִים עַל חֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. גַּם אֲנִי, יֵשׁ לָנוּ לְהִשְׁתַּדֵּל בְּיָמֵים אֵלֶּה לְהַרְגִישׁ אֶת הַצָּעַר שֶׁל הַשְּׂכִינָה, הַצָּעַר שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל מֵאֵז שֶׁגָּלִינוּ מֵאֶרֶצְנוּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה.

הַכְּמִינוּ מְצַיִם אוֹתָנוּ לְהַצְטַעַר וּלְהִתְאָבֵל עַל הַחֲרָבָן, יֵשׁ הַלְכוֹת מִיְחָדוֹת לְיָמֵים אֵלֶּה הַנִּקְרָאִים 'בֵּין הַמְצָרִים' מֵהַ אֲסוּר וּמֵה מִתְר לְעִשׂוֹת – כִּי אֵלֶּה יָמֵים שֶׁל צָעַר וְאֶבֶל. בְּלִקוּטֵי מוהר"ן (תוֹרָה ז ח"ב) פְּתוּב; שֶׁשֶּׁשֶׁהֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עִם יִשְׂרָאֵל הָיוּ נִקְיִים מְעוֹנוֹת, כִּי הָיוּ מְבִיאִים 'תְּמִיד שֶׁל שְׁחָה', וְשֶׁל 'בֵּין הָאֲרָבָעִים' – שֶׁקִּפְרוּ עַל עוֹנוֹת שֶׁעָשׂוּ בַיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וְכָךְ עִם יִשְׂרָאֵל הָיוּ נִקְיִים מְעוֹנוֹת.

בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הֵייוּ קְרוֹבִים לְהֵשֵׁם, הַשְּׂכִינָה שְׂרָתָה שֶׁם וְזֶה הַשְּׁפִיעַ עַל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וְכִמוּ שֶׁפְּתוּב 'כִּי מְצִינִן תִּצְאָ תוֹרָה' וְהַכְּמִינוּ דוֹרְשִׁים (בַּבַּי בְּתָרָא כ"א): שֶׁהָיוּ מְבִיאִים אֶת הַתִּינוּקוֹת לִירוּשָׁלַם שֶׁיִּשְׁאָבוּ תוֹרָה וְיִרְאָה, וְכַעַת זֶה חֶסֶד, אִין לָנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל כֵּן אֲנוּ מְתַאֲבָלִים.

הַשְּׁבוּעַ כ"ב תַּמּוּז חָל יוֹם הַיִּאֲרָצִיט (יוֹם הַשָּׁנָה) שֶׁל הַחֲסִיד רַבִּי לױ יִצְחָק בְּנֵדֵר זצ"ל, מְסַפֵּר (שִׁיחַ שְׂרָפִי קִדְשׁ ו' תַּסַּב): כִּשֶׁהֵי מְנַחֵם אֲבָלִים הִיָּה אוֹמֵר עַל מֵה שְׁאוּמְרִים בְּנַחֵם אֲבָלִים "הַמִּקְדָּשׁ יִנָּחֵם אֶתְכֶם בַּתוֹךְ שְׂאֵר אֲבָלֵי צִיּוֹן יְרוּשָׁלַם". שֶׁלְכַאוּרָה אִין יְכוּלִים אֲנוּ לְנַחֵם הָאֲבָלִים עַל צָרָתָם הַקֶּשֶׁה וְכִי מְרַגְשִׁים אֲנוּ הַיֵּטֵב פֶּאֶסֶב הַקֶּשֶׁה? וְעוֹד לְמָה מְזַפְרִים כַּעַת גְּעַת הַצָּרָה שֶׁל הָאֲבָלִים, צָרָה נִסְפַת שֶׁל 'שְׂאֵר אֲבָלֵי צִיּוֹן'? אֵלֶּה אֲנוּ מוֹדִיעִים וּמְכַרְזִים לְאֲבָלִים שֶׁגַּם אֲנוּ הַמְנַחֵמִים - אֲבָלִים אֲנוּ כְּשִׂאֵר כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָאֲבָלִים עַל חֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַקֶּשֶׁה, וּבְעִנְיָן זֶה כָּל יִשְׂרָאֵל אֲבָלִים, וּמִשׁוּם כֵּן גַּם אֲנוּ שְׂיָכִים לְאֲבָלִים וְנִתְּנוּ אֵף לָנוּ רִשְׁתָּה לְנַחֵם אֶתְכֶם בְּצָרָתְכֶם הַקֶּשֶׁה שֶׁפָּקְדָה אֶתְכֶם.

זֶהוּ חֲסִיד שְׁהַרְגִישׁ אֶת הַצָּעַר, שְׁחִי אֶת הָאֲבָלִים שֶׁל יְרוּשָׁלַם בְּאֶפֶן תְּמִידִי. וְאֲנוּ בְּיָמֵים אֵלֶּה עַל-כָּל-פְּנִים, נִרְאָה לְהַצְטַעַר מַעַט יוֹתֵר עַל הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נֶאֱמַר בְּרַצוֹת הַיּוֹם 'עַל נְהוּרֹת בְּבֵל', נִכְוֵן יוֹתֵר בְּבִרְכַת אֲבָנָה יְרוּשָׁלַם' וְנִזְכָּה לְמָה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ 'כָּל הַמְצַטְעָר עַל יְרוּשָׁלַם זֹכֵה וְרוֹאֵה בְּשִׂמְחָתָה'.

הַמְשִׁיךְ פְּנִינֵי הַפְּרָשָׁה

אליהו, וכדברי הכותב (מלאכי ג, כג כד): 'הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא... והשיב לב אבות על בנים ולב בנים', וכדבריהם (עדיות ה ז): שאחריו בא לעשות שלום, וזהו 'בריתי שלום'.

"צרוה את המדינים והכיתם אותם... כי צררים הם לכם" (כ"ה ל"ז ח'). **'צרוה'** לשון **'יחיד'**. **'צררים'** לשון **רבים**, וכמובא בהמשך הפסוק: שזה טוב על דבר פעור, ועל דבר כזבי. ויעויין (בעל הטורים). ואפשר להוסיף – לשון **רבים**, שבהכשלתם את בני ישראל הם הרגו גם את **גופותיהם** – שנהרגו **במגיפה**, וגם את נשמותיהם שהכשילום **בחסא**.

"כי צררים הם לכם בנכליהם" (כ"ה ח')

בנכליהם' מלשון הכותב **'באחי יוסף'** (בראשית ל"ז ח'): **'יתנכלו אתו להמיתו'** (עיין רש"י כפשוטו), ובפירוש רש"י על **'יתנכלו'** לשון **'ערמומיות'**, כי היצה"ר בא לאדם בערמומיות, בשקר. ויעיין **'באור החיים'** עה"פ **'והנחש היה ערום'** – **מלשון הערמה ודמיון**. וכן הוא בגלות מצרים שבאו בערמה היה ערום, ובלקוטי הלכות (גניבה ג) על הבעל דבר: "שהוא הגנב הראשון, ראש לכל הגנבים והרמאים שבעולם, כי הוא מתנהג עם רוב בני אדם בדרך גנבה בערמה ורמאות נפלא בכמה וכמה מיני דרכים שונים שהוא מרמה את האדם, וגונב דעתו בכל עת, עד שרוצה לתפסו במכמורתו ורחמנא לצל", וזהו: **בנכליהם** – שברמאות ובגניבה היצר מכשיל את בני ישראל.

"לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו איש לפי פקדו יתן נחלתו" (כו ח')

לכאורה מהו כפל הלשון **'יתן נחלתו'** לאחר שכבר כתוב: **'לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו'**. אלא אפ"ל, דאף שכל אחד מקבל את נחלתו לפי מספר האנשים – אל להם לשכוח – שארץ ישראל זה: **'יתן' - מתנה משמים**, וכמובא בריש רש"י בראשית: שאומות העולם אינם יכולים לומר לסטים אתם, אלא לאשר יישר בעיניו נתנה לו.

"במספר שמות" (כ"ו י"ג)

'במספר' מלשון **ספיר ונחיר** – ששמות בני אדם הם המאירים בו. ובספר **'מעבר יבק'** כותב על דברי המדרש (כי תשא): שאמר הקב"ה לישראל מנה את ישראל, אמר משה **'איני יכול לעמוד על מנינם'**, אמר לו **'סול ראשי אותיות של שבטים'**, שכל שם מורה על מהות ועצמות האדם. ובספר שיחות הר"ן (צ"ה): שהשם שנותנין לאדם הוא לפי הפעולה שיש לו לעשות בעולם.

"על ירדן ירחו" (כ"ו ס"ג)

'ירדן' מלשון **ירדה**, **'ירחו'** מלשון **עליה**, ע"ד מאמרם (ברכות מ"ג): **'איזהו דבר שהשנים נהנית בו זה הירח'**, שארץ ישראל תלוי בב' תנאים אם נעשה רצונו של מקום זה של עם ישראל, ואם לאו חלילה לאל תקיא הארץ' ח"ו. גם אפ"ל, ומז שיהיו שנים שארץ ישראל יהיה בבחינת **'ירד' - ירדה גלות**, ושנים של **'ירחו'** – עליה, שעם ישראל יהיו בארץ ישראל.

"למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתנו" (כ"ז ד)

אפ"ל שגם בפסח כתוב **"למה נגרע"**, שבעניין **רבים** שייך לשון זה, שרוצים להיות עמם יחד. כאן בחלוקת הארץ יחד כל שבטי ישראל בגורל, וב'קרבן פסח' הלאכל 'בחבורה'.

"למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתנו" (כ"ז ד)

הכותב מדגיש **'שם'** ולא חלק אבינו, וכיוצא, כי השם הוא הנפש של האדם בבחינת נפש חיה הוא שמו (ליק"מ מ"ט, ר"ס), ובכאן הרי הזכירוהו לאחר מיתתו, וכבר מובא בספרי אמת בענין 'שם האדם' לאחר פטירתו.

"כן בנות צלפחד דוברות" (כ"ז ז)

'כן' בגימטריא **'שבעים'** – שבעים נפשות בית ישראל, דהא גם הם כלולים בהם – ולכך מגיע להם נחלה.

"מריבת קדש מדבר ציו" (כ"ז ט"ד)

'מריבת קדש' – אימתי מתגבר היצר במלחמה על **'קדושה'** - **'מדבר'** – ע"ד שאין היצר מתגבר אלא **בלב פנוי מן החכמה** (רמב"ם, איסורי ביאה ל"ב). וזהו: **מדבר**.

'ציו' מלשון צינה וקירות, ע"ד **'אשר קוד בדרך'**, כשאין התלהבות בעבודת ה' מתגבר חמימות היצר וכמובא.

"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה" (ב"ב דף ס')

'נמצא, על-ידי שמיצר ודואג על הבית המקדש, זה בחינת בנינו ובנין בית המקדש' (ליקוטי הלכות)

ננצל את ההזדמנות – לקחת חלק בבניין הבית, וביותר בימי בין המצרים!

זיית ראיה <<